

Op 1 december 2009 ging het Verdrag van Lissabon in. © Belga

Naar sociaal Europa?

Dienstenrichtlijn maakt Europese markt vrijer, nu nog echte sociale markteconomie uitwerken

Lieve WOUTERS

Op 1 december 2009 werd het Verdrag van Lissabon van kracht. Ook de veelbesproken Dienstenrichtlijn trad op dat moment definitief in werking. Die maakt de Europese markt verder vrij door een vereenvoudiging van nationale reglementering voor buitenlandse ondernemers.

Sinds de fel bekampte eerste versie, genoemd naar de toenmalige liberale EU-commissaris van Interne Markt Frits Bolkestein, werd de richtlijn grondig aangepast om het Europese sociale model niet in gevaar te brengen. Sectoren van algemeen belang zoals de gezondheidszorg, sociale diensten, onderwijs en cultuur vallen er nu buiten. Het gaat enkel nog om diensten in de economische sfeer, zoals bijvoorbeeld een kapperszaak.

Een ander probleem betrof het 'land-van-herkomstprincipe'. Een ondernemer moest de wetgeving van zijn eigen land toepassen op zijn bedrijf in het buitenland. Een Poolse kapper in België zou dus de Poolse wetgeving moeten volgen. Dat principe werd volledig losgelaten. In plaats daarvan werden, in voorbereiding op de inwerkingtreding van het verdrag, de nationale wetgevingen zoveel mogelijk en overeen-

voudigd. Tegelijk zorgden de EU-lidstaten voor grotere elektronische toegankelijkheid in de administratie.

Sociale hemel

Toch is de sociale hemel boven de Europese vrijemarkteconomie nog niet helemaal opgeklard. Stefan Lunte van de Comece (Europese bisschoppenconferentie) vindt dat de Europese Commissie stappen vooruit moet doen op het vlak van een sociaal gecorrigeerde markteconomie.

In de Franse krant *La Croix* (23 december) schrijft hij: „Het uitdenken van een nieuwe sociaal-economische strategie voor de komende jaren is een goede gelegenheid om te verduidelijken wat we verstaan onder een sociale markteconomie. Het debat kan een bindende factor zijn voor al wie een duidelijker engagement van de commissie verlangt voor Europese waarden als respect voor de menselijke waardigheid, voor verantwoordelijkheid en solidariteit in het hart van de economie. Europa moet zo een heel eigen antwoord formuleren op de mondiale crisis.”

Volgens Lunte kan Europa nog duidelijker optreden tegen mensenhandel. Daarnaast pleit hij voor een vaste wekelijkse rustdag, al dan niet op zondag.

Christenen tweederangsburgers

Bartholomeos I, geestelijke leider orthodoxen, haalt uit naar Turkse regering

- ▶ Turkse christenen in de greep van principes Turkse lekenstaat
- ▶ Patriarch is zelf Turks staatsburger

Erik DE SMET

Tijdens een interview met de Amerikaanse televisiezender CBS haalde Bartholomeos I, patriarch van Constantinopel, zwaar uit naar de Turkse regering in Ankara. Volgens de geestelijke leider van alle orthodoxen in de wereld worden de christenen in Turkije behandeld als tweederangsburgers. De Turkse regering blijft volgens hem doof voor de religieuze rechten van minderheden in

het land. „Maar wij blijven hier”, zei hij, „zelfs al worden wij soms gekruisigd.”

Bartholomeos' woorden wekten boze reacties in Ankara en in de media. Vicepremier Hayati Yazici bestempelde Bartholomeos I als „oneerlijk”. Hij gaf wel toe dat er „enkele problemen” zijn, maar vindt dat de patriarch overdrijft. Bartholomeos I kreeg evenwel ook steunbetuigingen, onder meer van de Griekse minister van Buitenlandse Zaken.

Tot in het Witte Huis

De huidige patriarch van Constantinopel, in 1940 geboren als Demetrios Archontonis, is Turks staatsburger, zoals de regering in Ankara dat voorschrijft. In de jaren 1960 vervulde de Griekse Turk Archontonis al zijn dienst-

plicht als reserveofficier in het Turkse leger. Eigenlijk behoort hij tot de kleine groep Grieken die op Turks grondgebied bleven wonen na de volksverhuizingen van Grieken en Turken in de jaren 1920 naar 'hun' staten.

De hele twintigste eeuw hadden christenen het in Turkije niet onder de markt. Vandaag resten er nog slechts 70.000 christenen van de voorheen bloeiende Armeense, Assyrische en orthodoxe gemeenschappen. Moegertergd verlieten Turkse christenen het land, richting Europa en Amerika. Het Grieks-orthodoxe aartsbisdom Constantinopel, zetel van de patriarch, telt nog slechts 2.500 zielen. De Turkse regering verbiedt bovendien dat buitenlandse geestelijken de plaatselijke gemeenschappen komen bijstaan.

Turkse christenen zijn dus niet zozeer het slachtoffer van islamitische fundamentalisten. Ze zitten ook vast in de ijzeren greep van de Turkse republiek die geen duimbreed toegeeft in haar principes van de lekenstaat.

Achter de bittere woorden van de patriarch schuilt vooral de discussie over het door Ankara in 1971 gesloten orthodoxe priesterseminarie op het eiland Halki. Door die sluiting kunnen de orthodoxen geen eigen priesters meer opleiden. Zonder de inzet van jonge eigen priesters of geestelijken uit het buitenland dreigt de orthodoxie op Turkse bodem uit te sterven. Ondanks smeekbeden van de kant van de patriarch blijft het seminarie gesloten.

Dat Bartholomeos I zijn klacht uitte via de Amerikaanse tv-zender CBS, is niet toevallig. De Verenigde Staten zijn een bondgenoot van Turkije. De patriarch, die zelf groot belang hecht aan uitstekende relaties met andere Kerken, aarzelt niet de kwestie ter sprake te brengen bij iedere wereldleider die hij mag ontmoeten, tot in het Witte Huis. Vooralsnog zonder resultaat.

Bartholomeos I onderstreept dat orthodoxen in Turkije willen blijven, „ook al worden ze er soms gekruisigd”. © Belga

Onrust in Egypte na moord op kopten

Zes koptische christenen werden op 6 januari in Zuid-Egypte doodgeschoten door onbekenden, toen ze de kerk in Nag Hammadi verlieten na de viering van het koptische kerstfeest. Tien anderen raakten gewond. De daaropvolgende dagen braken rellen los in de omgeving. Kardinaal Kasper, voorzitter van de Pauselijke Raad voor de Eenheid van de Christenen, en paus Benedictus XVI spraken al hun medeleven uit en veroordeelden de moorden. De koptische patriarch Shenouda roept de gelovigen in Egypte op kalm te blijven. De koptische christenen klagen al

jaren dat ze gediscrimineerd worden door de islam die gestaag aan invloed wint in Egypte. Ze maken zich ongerust dat de aanslag deel uitmaakt van een antichristelijke campagne. Omdat verscheidene christenen en zelfs mgr. Kirollos, bisschop van Nag Hammadi, bedreigingen hadden ontvangen, was de politie gevraagd de kerken extra te beschermen. Daarvan was echter weinig te merken en het gebrek aan daadkracht kreeg dan ook veel kritiek. In Egypte woont zowat de grootste christelijke minderheid in de Arabische wereld. Naar schatting tien procent van de om en bij tachtig miljoen Egyptenaren is christen. De meesten behoren tot de koptisch-orthodoxe Kerk, een van de oudste christelijke Kerken. Een minderheid is koptisch-katholiek.

Kerk Sri Lanka voedt kiezers op

Een veertigtal priesters, vrouwelijke religieuzen en leken slaat de handen in elkaar om de Sri Lankaanse gelovigen uit te leggen hoe te stemmen bij de vervroegde presidentsverkiezingen van eind januari. Bij de bisschoppen dringen ze erop aan de gelovigen in een pastorale brief te wijzen op hun plicht te stemmen, en ze benadrukken ook dat de nieuwe president respect moet hebben voor de mensenrechten en de godsdienstvrijheid. Huidig president Rajapakse schreef vervroegde verkiezingen uit in de hoop kiezers te winnen, dankzij de overwinning die hij een half jaar geleden behaalde op de Tamil-rebellen. (IVH)

Advertentie

Stannah bvba
Poverstraat, 94
1731 Relegem
fax: 02 366 44 80

info@stannah.be
www.stannah.be

Bestek en documentatie gratis:
tel 0800 95 950
Toestel SO99 (gratis nummer)

Naam + voornaam .....

Adres .....

Postcode .....

Stad .....

Tel.: .....